

**Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»
Міністерства освіти і науки України**

**Електронне наукове видання
«Порівняльно-аналітичне право»**

№ 4, 2019

**Ужгородський національний університет
Ужгород 2019**

Порівняльно-аналітичне право – електронне наукове фахове видання юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:	Бисага Юрій Михайлович – доктор юридичних наук, професор
Заст. гол. редактора:	Бєлов Дмитро Миколайович – доктор юридичних наук, професор
Відповідальний секретар:	Рогач Олександр Янович – доктор юридичних наук, професор
Члени редакційної колегії:	Бедь Віктор Васильович – доктор юридичних наук, професор; Білаш Олександр Володимирович – доктор теології, кандидат юридичних наук, доцент; Гайніш Едіта – доктор права, доктор філософії у сфері права (Словацька Республіка); Громовчук Мирослава Володимирівна – кандидат юридичних наук, доцент; Дрозд Олексій Юрійович – доктор юридичних наук, доцент; Жежихова Мартина – кандидат юридичних наук (Словацька Республіка); Лазур Ярослав Володимирович – доктор юридичних наук, професор; Легеза Юлія Олександрівна – доктор юридичних наук, професор; Лемак Василь Васильович – доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України; Мраз Станіслав – доктор юридичних наук, професор (Словацька Республіка); Рогач Іван – кандидат юридичних наук (Словацька Республіка); Севрюков Олександр Павлович – доктор юридичних наук, професор (Російська Федерація); Семерак Олександр Созонович – кандидат юридичних наук, професор; Сідак Микола Васильович – доктор юридичних наук, професор; Станіш Пьотр – доктор права, професор (Республіка Польща); Ступник Ярослав Валерійович – кандидат юридичних наук, доцент; Уканов Казбек – доктор юридичних наук, професор (Республіка Казахстан); Фазикош Василь Георгійович – кандидат юридичних наук, професор; Федоренко Владислав Леонідович – доктор юридичних наук, професор; Шекк Олена Олександрівна – кандидат юридичних наук, доцент (Російська Федерація); Ярема Василь Іванович – доктор економічних наук, професор.

Видання «Порівняльно-аналітичне право» включено до переліку наукових фахових видань, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з юридичних дисциплін.

Наказ Міністерства освіти і науки України № 463 від 25 квітня 2013 р.

Електронне наукове фахове видання «Порівняльно-аналітичне право» включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща)

*Рекомендовано до опублікування Вченою радою
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол № 10 від 21.10.2019 року*

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА;
ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

Бахновська І.П. ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ.....	16
Гайдено М.І. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОМИСЛОВОЇ КООПЕРАЦІЇ В УКРАЇНСЬКИХ ГУБЕРНІЯХ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ НАПРИКІНЦІ ХІХ СТ. – НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.....	19
Дмитрик І.О. МОВНЕ ПИТАННЯ В КОНТЕКСТІ УКРАЇНІЗАЦІЇ ПРОФСПЛОК ДОНЕЧЧИНИ В 1920 - 30 –Х РР.: ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	23
Кузнецова Л.В. ГЕНЕЗА ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА.....	26
Лісогорова К.М. АДМІНІСТРАТИВНЕ ЗАКОНОДАВСТВО В УКРАЇНІ В 1960–1980-Х РР.....	29
Ломакін М.В. ЧОМУ НА ЗАПОРОЗЬКІЙ СІЧІ ПСИХІЧНОХВОРІ ЛЮДИ БУЛИ ОСУДНИМИ?.....	31
Маложон О.І. МОВНА СТИЛІСТИКА УКРАЇНСЬКОЇ ЗАКОНОДАВЧОЇ СИСТЕМИ ТА СУДОЧИНСТВА: ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ТА СУЧАСНІСТЬ.....	34
Марущак О.А. КРИТЕРІЇ КЛАСИФІКАЦІЇ ФУНКЦІЙ ДЕРЖАВИ.....	37
Мельник О.О. ПРАВОВЕ ПІДґРУНТЯ АГРАРНОЇ РЕФОРМИ 1861 Р. В УКРАЇНІ.....	41
Ничитайло І.М., Шкабаровська А.А. ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЗАХИСТУ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ.....	44
Осауленко А.О. ЗАКОНОДАВЧІ ОСНОВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРЕСИВНОЇ СИСТЕМИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ В УКРАЇНІ (ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ).....	46
Селіхов Д.А. ВИКУПНА ОПЕРАЦІЯ 1861 Р. ЯК ФОРМА КРЕДИТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ.....	49
Стеценко Н.С. ЗЕМЕЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ПЕРІОДУ АНГЛІЙСЬКОЇ БУРЖУАЗНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ ХVІІ СТ.....	54
Юринець Ю.Л., Кудра І.А. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ОСІБ НА ВІЛЬНУ ГЕНДЕРНУ САМОІДЕНТИФІКАЦІЮ ЯК ПРИРОДНОГО ПРАВА: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	60

РОЗДІЛ 2

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Волкова Д.Є. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ ПРО ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	64
Кириченко В.М., Соколенко Ю.М. ПРО СУЧАСНЕ РОЗУМІННЯ ПОНЯТТЯ «ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО».....	67
Нечипорук Г.Ю. РОЛЬ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ В РЕФОРМУВАННІ СИСТЕМИ ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ В УКРАЇНІ.....	70
Турченко О.Г., Писарєва Е.А. ЗАБОРОНА ДИСКРИМІНАЦІЇ ЗА МОВНОЮ ОЗНАКОЮ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ.....	73
Чечерський В.І. ПРАВО ЛЮДИНИ НА РЕПРОДУКТИВНЕ ВІДТВОРЕННЯ ЯК ПРЕДМЕТ МІЖДЕРЖАВНОГО РЕГІОНАЛЬНОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	78
Якимович Я.В. ТЕОРЕТИЧНЕ ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ ТА РОЛІ АНТРОПОЦЕНТРИЗМУ В СУЧАСНОМУ КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМІ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ.....	82

РОЗДІЛ 3

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС;
СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Аксютіна А.В., Коптяєва А.Ю. ДОГОВІР КОМЕРЦІЙНОЇ КОНЦЕСІЇ.....	88
--	----

Аксютіна А.В. ПОНЯТТЯ «ПОСЛУГА» ЯК ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА КАТЕГОРІЯ.....	91
Ахмач Г.М. АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ЩОДО ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ РІШЕНЬ ЗА НОВОВИЯВЛЕНИМИ ОБСТАВИНАМИ.....	94
Білоус Т.Й., Сидорчук О.В. НАКАЗНЕ ПРОВАДЖЕННЯ В НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА ЗАРУБІЖНОМУ ЦИВІЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ ПРАВІ.....	97
Бортнік О.Г., Степаненко Т.В. ОЦІНКА НЕОБХІДНОСТІ ТА ДОПУСТИМОСТІ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ СУДУ В ПРОЦЕСІ ДОКАЗУВАННЯ У ЦИВІЛЬНІЙ СПРАВІ.....	100
Буга В.В. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ ЯК ДЖЕРЕЛОМ ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ.....	104
Васюк С.В. ПИТАННЯ ЩОДО ПОНЯТТЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ДОГОВОРУ.....	107
Геращенко Р.І., Чернадчук О.В. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ НА ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.....	110
Гуйван П.Д. ВПЛИВ ДОБРОЇ СОВІСТІ НАБУВАЧА НА НАБУТТЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЧУЖУ РІЧ.....	113
Долінська А.М. ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ СОЦІАЛЬНИХ ІНТЕРНЕТ-МЕРЕЖ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ МАЙНОВИХ ТА НЕМАЙНОВИХ ПРАВ ІНТЕРНЕТ-КОРИСТУВАЧІВ.....	116
Дулапчі І.Г. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСПОРТНО-ЕКСПЕДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: РАЗМЕЖУВАННЯ ВІПОДВІДАЛЬНОСТІ ЕКСПЕДИТОРА.....	119
Костова Н.І., Бабич І.Г. АНАЛІЗ ЯКОСТІ ІНТЕРНЕТ-ПРЕДСТАВНИЦТВ КОМЕРЦІЙНИХ СТРУКТУР ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ МАРКЕТИНГОВОГО ПІДХОДУ.....	122
Лабань О.О. ЗУСТРІЧНИЙ ПОЗОВ ЯК СПЕЦІАЛЬНИЙ ЗАСІБ ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ ВІДПОВІДАЧА.....	125
Маркович Х.М. МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ ЗАСАДИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ НОТАРІУСА.....	128
Озерчук М.В. ВИСНОВОК ЕКСПЕРТА У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ. СПІВВІДНОШЕННЯ ВИСНОВКУ ЕКСПЕРТА З ВИСНОВКОМ СПЕЦІАЛІСТА Й ЕКСПЕРТА У ГАЛУЗІ ПРАВА.....	131
Процько М.І. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУДОВОГО ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ПАСАЖИРСЬКОГО ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ.....	135
Римарчук Р.М., Костюкевич К.С. ІНСТИТУТ УСИНОВЛЕННЯ У СІМЕЙНОМУ ПРАВІ.....	139
Семенченко А.І., Вітик Ю.І. ПОКАЗАННЯ СВІДКІВ ЯК ЗАСІБ ДОКАЗУВАННЯ: ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА УКРАЇНИ.....	142
Харченко Г.Г. ОСОБЕННОСТИ ПРАВА ДОВЕРИТЕЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ В ГРАЖДАНСКОМ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВЕ УКРАИНЫ.....	146
Чернега В.М. ПОНЯТТЯ, СИСТЕМА ТА СТРУКТУРА НОРМ-ДЕФІНІЦІЙ СІМЕЙНОГО ПРАВА.....	149
Явор О.А. ПІДСТАВИ ВИЗНАННЯ ШЛЮБНОГО ДОГОВОРУ НЕДІЙСНИМ.....	152
РОЗДІЛ 4	
ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО	
Голобородько М.Г. ДОГОВОРІ ПРО СПІЛЬНУ ІНВЕСТИЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ: ПОНЯТТЯ ТА СПЕЦИФІЧНІ ОЗНАКИ.....	158
Іванов О.О. СПРОЩЕНЕ ПОЗОВНЕ ПРОВАДЖЕННЯ В ГОСПОДАРСЬКОМУ СУДОЧИНСТВІ: ПРОБЛЕМИ ПОШУКУ І ВИЗНАЧЕННЯ КРИТЕРІЇВ ВІДПОВІДНОСТІ СПЕЦИФІКИ СПОРУ ПОРЯДКУ ЙОГО РОЗГЛЯДУ І ВИРІШЕННЯ.....	161
Ковчі А.Л., Бобонич Є.Ф., Коморна О.М. «ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ» І «ГОСПОДАРСЬКИЙ ДОГОВІР»: СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ.....	164
Круглова О.О. СУЧАСНІ СПОСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВ ПІДПРИЄМЦІВ В УКРАЇНІ.....	166

Полосенко К.В. ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНСТИТУТУ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ.....	169
Таран Л.В. ОСОБЛИВОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИВАТНИХ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	173

РОЗДІЛ 5

ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Амелічева Л.П. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СПРАВЕДЛИВОЇ ЗАЙНЯТОСТІ ТА ГІДНОЇ ПРАЦІ ТРУДОВИХ МІГРАНТІВ, ПОСТРАЖДАЛИХ ВНАСЛІДОК КОНФЛІКТІВ І ЛИХ.....	178
Бабіч-Касьяненко К.В. НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ОСОБАМ З ІНВАЛІДНІСТЮ: ОГЛЯД ПО РЕГІОНАХ УКРАЇНИ.....	182
Ваганова І.М. ЩОДО МЕТОДОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ СПІВВІДНОШЕННЯ ЕКОНОМІКИ ПРАЦІ ТА ТРУДОВОГО ПРАВА.....	186
Васильченко Н.В., Турскова В.С. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВИЗНАЧЕНЬ СТОРІН ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ В ЧИННОМУ КОДЕКСІ ЗАКОНІВ ПРО ПРАЦЮ УКРАЇНИ (1971 Р.) ТА ПРОЄКТІ ТРУДОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ (№ 1658).....	190
Мельничук О.Ф., Мельничук М.О., Пипяк М.І. ПРАВО ПРАЦІВНИКА НА ГІДНІСТЬ: МІЖНАРОДНИЙ І ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ.....	193
Панченко М.В. ПРОПОЗИЦІЇ СТОСОВНО РОЗРОБЛЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ВПРОВАДЖЕННЯ КРИТЕРІЇВ ГІДНОЇ ПРАЦІ НА ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ.....	197
Парінова А.О. ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН ПРАЦЮЮЧИХ СТУДЕНТІВ.....	200
Устименко В.А., Джабраїлов Р.А., Гудіма Т.С. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОТРИМАННЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ НА ОТРИМАННЯ ПЕНСІЙНИХ ВИПЛАТ.....	203

РОЗДІЛ 6

ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

Антонюк У.В. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН НА ТЕРИТОРІЯХ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН В УКРАЇНІ.....	208
Мороз Г.В. ЕКОЛОГІЧНИЙ ІНТЕРЕС ЯК ОБ'ЄКТИВНИЙ ФАКТОР ПРАВОУТВОРЕННЯ.....	211
Найда Д.І. ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ВИКОРИСТАННЯ Й ОХОРОНИ ШТУЧНО СТВОРЕНИХ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК НА ЗЕМЛЯХ ВОДНОГО ФОНДУ.....	214
Чурилова Т.М., Руденко О.В. ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ПОНОВЛЕННЯ ДОГОВОРУ ОРЕНДИ ЗЕМЛІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	217

РОЗДІЛ 7

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Білецька Г.М., Ковтунович Н.Л., Бундак М.М. ОКРЕМІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБСЛУГОВУВАННЯ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ВІТЧИЗНЯНІ РЕАЛІЇ.....	221
Бліхар М.М. ДОСЛІДЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КРИЗЬ ПРИЗМУ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ.....	224
Болдіжар С.А. КЛОНУВАННЯ ТА ПРОБЛЕМИ ЦІЛІСНОСТІ ОСОБИ.....	228
Бондаренко Т.Б. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗУПИНЕННЯ РЕЄСТРАЦІЇ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ/РОЗРАХУНКІВ КОРИГУВАННЯ В ЄДИНОМУ РЕЄСТРІ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ.....	232
Буга Г.С. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ.....	234
Діміч А.В. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ДЕЯКИХ КРАЇН НАТО В СФЕРІ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ.....	237

Коллер Ю.С. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ.....	240
Лесько Н.В., Скочиляс-Павлів О.В. ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ.....	243
Ліщинська В.О. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ КРИПТОВАЛЮТ У СВІТІ.....	246
Лозюк О.С., Білоус В.Т. ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ГАСТРОЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	249
Мельник-Лимонченко О.Р. ВІДНОСИНИ У СФЕРІ КОНТРОЛЮ ЗА ДОТРИМАННЯМ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ТА ВИМОГ ОХОРОНИ ПРАЦІ ЯК ПРЕДМЕТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	253
Миджин Г.Є. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ПРАВ НА ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	256
Нестеренко А.С. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПРИВАТНО-ПРАВОВИХ ТА ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН У ФУНКЦІОНУВАННІ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВИ.....	260
Проць І.М. ПОЛІТИКА РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ УКРАЇНИ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ.....	266
Романюк У.В. СУТНІСТЬ ТА ВИДИ ТОВАРІВ, ЩО ВИЛУЧАЮТЬСЯ ЧИ ПРИЙМАЮТЬСЯ НА ЗБЕРІГАННЯ МИТНИЦЬМИ, ТА ОПЕРАЦІЇ З НИМИ.....	270
Рубаненко А.М., Плевако В.В. АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ІНОЗЕМЦІВ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	275
Рядінська В.О., Остапович В.П., Карпушова О.В. ДО ПРОЗОРОСТІ ПРОЦЕДУРИ ТЕСТУВАННЯ ОСОБИСТИХ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ЯКОСТЕЙ ТА ЗАГАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ПРИ КВАЛІФІКАЦІЙНОМУ ОЦІНЮВАННІ СУДДІВ.....	279
Свистун Д.С. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ УЧАСТІ ПРОКУРОРА В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	285
Слаблюк Н.С. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРИНЦИПІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ.....	288
Сливка М.М. СИСТЕМА СУБ'ЄКТІВ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА.....	291
Стародуб Д.М. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ФУНКЦІЇ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У ДІЯЛЬНОСТІ ПОДАТКОВОГО ВІДОМСТВА УКРАЇНИ.....	293
Хома В.О. МИТНІ РЕЖИМИ ЧИ МИТНІ ПРОЦЕДУРИ: ЄВРОПЕЙСЬКІ ПІДХОДИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ БЕЗМИТНОЇ ТОРГІВЛІ.....	296
Шорохова Г.М. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОРГАНІВ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	300
Шупаківський Р.В. СИСТЕМА ТА ВИДИ ДЖЕРЕЛ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНОГО ПРАВА.....	304
Юрах В.М. СУТНІСТЬ УЧАСТІ ГРОМАДСЬКОСТІ В УПРАВЛІННІ ДЕРЖАВНИМИ СПРАВАМИ: ОГЛЯД ЗАРУБІЖНИХ ПІДХОДІВ.....	308
Ярема О.Г. ФОРМИ ВЗАЄМОДІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ, СПРЯМОВАНІ НА ПІДВИЩЕННЯ ДОВІРИ ДО ПОЛІЦІЇ.....	311
РОЗДІЛ 8	
КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ;	
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО	
Бобонич Є.Ф., Карпич М.К., Мирон О.М. ДЕЯКІ ПИТАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ УМИСНОГО ВБИВСТВА ЗА НАЯВНОСТІ КВАЛІФІКУЮЧИХ ОБСТАВИН (ЧАСТИНА 2 СТАТТІ 115 КК УКРАЇНИ).....	315

Бундз Р.О. ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ ЗЛОЧИННОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ.....	318
Вороневич О.О. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИ МИТНИКА-КОРУПЦІОНЕРА.....	321
Дем'як П.Ю. ЗМІСТ ТА ПОНЯТТЯ «ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД ЯК СУБ'ЄКТ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИНАМ»: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ.....	324
Забарний М.М. ПОРІВНЯЛЬНИЙ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ СИСТЕМИ ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ ЗА СУКУПНІСТЬ ЗЛОЧИНІВ ТА ВИРОКІВ УКРАЇНИ ТА ФРАНЦІЇ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ.....	328
Завертайло І.О. НАГЛЯД ПРОКУРОРА ПРИ ОБЛІКУ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В ЄДИНОМУ РЕЄСТРІ ДОСУДОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ.....	332
Земляний Д.Л. ТАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДОПИТУ ПІДОЗРЮВАНОГО.....	336
Кайданович Т.М. СИСТЕМА ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСНОВУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ УКРАЇНОЮ.....	340
Кулик К.Д. ВІКТИМОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЖЕРТВ РОЗБЕЩЕННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ В УКРАЇНІ.....	343
Лугіна Н.А., Омельян М.В. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАНЯТТЯ ГРАЛЬНИМ БІЗНЕСОМ.....	348
Малиновська А.В., Коваль М.М. ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ КВАЛІФІКУЮЧИХ ОЗНАК СТ. 155 КК УКРАЇНИ «СТАТЕВІ ЗНОСИНИ З ОСОБОЮ, ЯКА НЕ ДОСЯГЛА ШІСТНАДЦЯТИРІЧНОГО ВІКУ» ТА СТ. 156 КК УКРАЇНИ «РОЗБЕЩЕННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ».....	352
Носач А.В. ТЕРИТОРІАЛЬНА ЦІЛІСНІСТЬ УКРАЇНИ ЯК ОБ'ЄКТ КРИМІНОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.....	355
Олійник Н.Л. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ КРИПТОВАЛЮТИ: РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ.....	360
Петрик В.В., Коваль М.М. КВАЛІФІКАЦІЙНІ ОЗНАКИ СТ. 153 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ «СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО».....	363
Сазонов В.В. ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАГРОЗ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ ЯК ОСНОВА ДЛЯ ВИРОБЛЕННЯ ЗАХОДІВ ПРОТИДІЇ ЕКОНОМІЧНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ.....	366
Сийплові М.В. ОБ'ЄКТ ЗЛОЧИНІВ, ЩО ПОСЯГАЮТЬ НА ДЕРЖАВНУ ОХОРОННУ ДІЯЛЬНІСТЬ.....	369
Сперкач Н.А., Дорошенко Ю.І., Барановська В.В. ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД.....	373
Янішевська К.Д., Білик Г.В. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИЯВЛЕННЯ ПРИЧИН ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ ТА ШЛЯХИ ЗАПОБІГАННЯ ДАНОМУ ЯВИЩУ.....	377
Ярмоленко Ю.М. ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ В ЗАПОБІГАННІ КОРУПЦІЇ.....	381
Яцина М.О. ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «НЕУРЯДОВА ОРГАНІЗАЦІЯ» (НА ПРИКЛАДІ НАЦІОНАЛЬНИХ ТА МІЖНАРОДНИХ АКТІВ).....	384
РОЗДІЛ 9	
КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	
Амеліна А.С., Кужільна А.Б. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДЖЕРЕЛА ДОКАЗІВ УХИЛЕННЯ ВІД ОПОДАТКУВАННЯ.....	387
Діброва К.Р. ПСИХОЛОГІЧНИЙ КОНТАКТ ТА МОЖЛИВІСТЬ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ У ДІЯЛЬНОСТІ СЛІДЧОГО ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНУ.....	390
Кунтій А.І. ТАКТИКА СЛІДЧОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ УМИСНОГО ВБИВСТВА, ВЧИНЕНОГО В СТАНІ СИЛЬНОГО ДУШЕВНОГО ХВИЛЮВАННЯ.....	393
Наумова І.В., Лубенець І.Г. ВПЛИВ ВІКТИМНОГО ДОСВІДУ НА ОЦІНКУ СТАНУ ЗЛОЧИННОСТІ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ: РЕЗУЛЬТАТИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ОПИТУВАННЯ.....	396

РОЗДІЛ 10

СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

Бабкова В.С.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРОКУРАТУРИ..... 400

Діхтярь А.В.

МОНОПОЛІЗАЦІЯ АДВОКАТУРИ ЯК КОРЕЛЯТ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРАВОЗАХИСНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ: ЗАРУБІЖНИЙ АСПЕКТ..... 403

Єгоров П.В.

ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОКУРОРА ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ І ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ..... 406

Кухта М.М.

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ СУДДІВ..... 410

Панаїд Я.І.

МОНОПОЛІЯ АДВОКАТУРИ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ..... 412

Папій Т.О.

ГОНОРАР УСПІХУ АДВОКАТА:
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ..... 416

Ремескова Ю.О.

НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ АСОЦІАЦІЇ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ..... 420

Трагнюк Р.Р.

ДИСКУСІЙНІ АСПЕКТИ ЛІКВІДАЦІЇ ВІЙСЬКОВИХ ПРОКУРАТУР В УКРАЇНІ..... 423

РОЗДІЛ 11

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Здебська А.В., Калмикова О.С.

ВПРОВАДЖЕННЯ ПОЛОЖЕНЬ КОНВЕНЦІЇ ПРО ЄДИНУ
ТРАНЗИТНУ ПРОЦЕДУРУ ДО НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ
ЯК ОДНЕ ІЗ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЗА УГОДОЮ ПРО АСОЦІАЦІЮ..... 427

Корчака Є.О.

ПРОБЛЕМИ ВИХОДУ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ З ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ..... 430

Ольховик Л.А.

ПОНЯТТЯ СУДОВОГО БРОКЕРА ТА ЙОГО ВИДИ..... 432

Пересада Д.С., Івер І.О.

ПРОБЛЕМА ДЕФІЦИТУ ДЕМОКРАТІЇ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ..... 435

Скиба Т.В.

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТІВ РАДИ ЄВРОПИ
ЩОДО ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ..... 438

Сорокопуд А.М.

ЗАБОРОНА НОСІННЯ ХІДЖАБУ У ПУБЛІЧНИХ МІСЦЯХ
ЯК ВИКЛИК ОСНОВОПОЛОЖНИМ ПРАВАМ ТА СВОБОДАМ ЛЮДИНИ..... 442

РОЗДІЛ 12

ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

Івануса З.З.

ПОНЯТТЯ МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМУ В УМОВАХ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СОЦІУМУ..... 446

СУТНІСТЬ ТА ВИДИ ТОВАРІВ, ЩО ВИЛУЧАЮТЬСЯ ЧИ ПРИЙМАЮТЬСЯ НА ЗБЕРІГАННЯ МИТНИЦЬМИ, ТА ОПЕРАЦІЇ З НИМИ

ESSENCE AND TYPES OF GOODS THAT ARE WITHDRAWED OR DEPOSITED BY CUSTOMS AND PROCEDURES WITH THEM

Романюк У.В.,

кандидат юридичних наук,

науковий співробітник відділу дослідження митних зобов'язань

Науково-дослідного центру митної справи

Науково-дослідного інституту фіскальної політики

Університету державної фіскальної служби

Стаття присвячена питанням визначення сутності та видів товарів, що вилучаються чи приймаються на зберігання митницями, та операцій із ними. Згідно із загальним правилом під переміщенням через митний кордон України розуміють ввезення на митну територію України, вивезення з цієї території або транзит через територію України товарів та транспортних засобів комерційного призначення у будь-який спосіб. Одним із основних завдань, що стоїть наразі перед Державною фіскальною службою України, є наближення митного законодавства України до найкращих міжнародних практик, особливо в частині, що стосується розпорядження майном, що вилучається за порушення митного законодавства, оскільки чинна правова система, що регулює питання поводження з майном, котре переходить у власність держави за порушення митного законодавства, потребує докорінних змін. Проведений аналіз дозволяє виділити такі операції з вилученими товарами: фактичне вилучення товарів (здійснюється в процесі провадження справи про порушення митних правил, суб'єктами відносин є митні органи та правопорушник (його законний представник)); визначення фактичного статусу товарів (здійснюється в процесі провадження справи про порушення митних правил, суб'єктами відносин є митні органи, правопорушник має право доводити заявлений митний статус товару); попередня оцінка товарів та передача їх на зберігання (здійснюється в процесі провадження справи про порушення митних правил до винесення судового рішення про конфіскацію, суб'єктами відносин є митні органи, які передають товари на митні склади або склади підприємств); передача товарів органам ДВС України та проведення їхньої оцінки у межах виконавчого провадження; передача для реалізації (сьогодні відбувається через електронну мережу торгів державного підприємства «СЕТАМ») із подальшим перерахуванням отриманих коштів до державного бюджету. У окремих випадках можливе повернення володільцеві майна (у разі скасування рішення про конфіскацію або встановлення власника безгосподарного майна).

Ключові слова: товари, митне оформлення, конфіскація, вилучення, зберігання.

The article is devoted to issues on defining of essence and types of goods that are withdrawn or deposited by Customs and procedures with them. According to the general rule, the moving across the Customs Border of Ukraine includes import of goods or commercial vehicles into the Customs territory of Ukraine, export of it's from the Customs territory of Ukraine and transit of goods or commercial vehicles through the Customs territory of Ukraine in any way. One of the actual tasks of State Fiscal Service of Ukraine is approximation of the Customs Legislation of Ukraine to the best international practices, particularly in the part on disposal of property that are withdrawn for violation of Customs Legislation. The reason of such topicality is caused by necessity to reform radically current law system by which issues on handling of property that becomes state property for violation of Customs Legislation, is regulated. The analysis that is worked out by us, let to separate a row of procedures with withdrawn goods. These procedures are: actual withdraw of goods (is carried out in the course of the case on Customs Rules violation; subjects of relationship are Customs Authorities and the offender or his legal representative); defining of actual status of goods (is carried out in the course of the case on Customs Rules violation; the subject of relationship is Customs Authorities; the offender has right to prove the declared Customs status of the goods); previous estimating of goods and removing of its to storage (is carried out in the course of the case on Customs Rules violation before the pending the confiscation order; the subject of relationship is Customs Authorities that transfer goods to Customs warehouses or warehouses of enterprises); transfer of goods to the State Executive Service of Ukraine and its estimating during enforcement proceedings; transfer of goods for its sale (with the help of Trade Electronic Net of State Enterprises "SETAM") and with further transfer of received funds to the State Budget. In some cases a return to the owner's property is possible (in case of cancellation of the decision to confiscate or identify the owner of the landless property).

Key words: goods, Customs Clearance, confiscation, withdraw, storage.

Постановка проблеми. Глобалізація як механізм розвитку світового господарства є чинником, що стимулює подальше прискорення транскордонної співпраці та торгівлі, що означає збільшення взаємозалежності національних економік усього світу, зумовлене швидким зростанням руху через кордони товарів, послуг, технологій та капіталу. Крім того, вигідне географічне положення України на шляху основних транспортних потоків та державна політика спрощення процедур торгівлі, безумовно, стимулюють рух товарів через її кордони.

Згідно із загальним правилом переміщення через митний кордон України розуміють як ввезення на митну територію України, вивезення з цієї території або транзит через територію України товарів та транспортних засобів комерційного призначення у будь-який спосіб, включаючи використання з цією метою трубопровідного транспорту та ліній електропередачі [1].

Упродовж 12 місяців 2018 р. митницями Державної фіскальної служби України (далі – ДФС) виявлено 48,9 тис. порушень митних правил (далі – МП) із вартістю предметів правопорушень на суму 3,4 млрд грн. Порівняно з відповідним періодом 2017 р. кількість складених протоко-

лів про порушення МП збільшилась на 51%, а вартість предметів правопорушення – удвічі. Найпоширенішими є випадки незаконного переміщення через митний кордон промислових товарів [2].

Відповідно до п. 57 ч. 1 ст. 4 Митного кодексу України (далі – МКУ) товари – це будь-які рухомі речі, у тому числі ті, на які законом поширено режим нерухомої речі (крім транспортних засобів комерційного призначення), валютні цінності, культурні цінності, а також електроенергія, що переміщується лініями електропередач [1]. Отже, законодавець відносить до категорії «товари» лише транспортні засоби особистого користування, тобто наземні транспортні засоби товарних позицій 8702, 8703, 8704 (загальною масою до 3,5 тони), 8711 згідно з УКТ ЗЕД та причепи до них товарної позиції 8716 згідно з УКТ ЗЕД, плавучі засоби та повітряні судна, що зареєстровані на території відповідної країни, перебувають у власності або тимчасовому користуванні відповідного громадянина та ввозяться або вивозяться цим громадянином у кількості не більше однієї одиниці на кожну товарну позицію виключно для особистого користування, а не для промислового або комерційного транспортування товарів чи пасажирів за оплату або безоплатно.

Крім того, для цілей здійснення митних формальностей з метою дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи законодавець поділяє товари на українські та іноземні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання щодо сутності та видів товарів, що вилучаються чи приймаються на зберігання митницями, та операцій із ними висвітлювали у своїх роботах І. Бережнюк, О. Вакульчик, П. Пашко, С. Терещенко, Л. Пісьмаченко, А. Берзан, О. Грачов, Н. Жанарбаєва, М. Каленський, С. Коляда, Є. Корнієнко, М. Разумей, Н. Єсипчук, Т. Єдинак, В. Єдинак, В. Фоменко та інші.

Метою статті є узагальнення теоретичних підходів щодо сутності та видів товарів, що вилучаються чи приймаються на зберігання митницями, та операцій із ними, а також аналіз проблемних аспектів прийняття правильних рішень щодо розпорядження такими товарами.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до ст. 508 МКУ до процесуальних дій, що проводяться у справі про порушення МП з метою отримання доказів, необхідних для її правильного вирішення, крім іншого, належить тимчасове вилучення товарів, транспортних засобів та документів на них.

Товари як безпосередні предмети порушення МП та відповідні документи, необхідні як докази у справі про порушення МП, можуть тимчасово вилучатися. Документи, що перебувають в електронному вигляді, вилучаються разом з відповідними носіями (частина перша статті 511 МКУ).

Водночас тимчасове вилучення товарів, у тому числі транспортних засобів особистого користування, транспортних засобів комерційного призначення, котрі підлягають конфіскації, відповідних документів, є обов'язковим у разі виявлення таких порушень МП:

- порушення порядку проходження митного контролю в зонах (коридорах) спрощеного митного контролю (ст. 471 МКУ);
- недекларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення (ст. 472 МКУ);
- пересилання через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях товарів, заборонених до такого пересилання (ст. 473 МКУ);
- переміщення товарів через митний кордон України з порушенням прав інтелектуальної власності (ст. 476 МКУ);
- переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, що виконуються поза митним контролем (ст. 482 МКУ);
- переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів через митний кордон України, що виконуються з приховуванням від митного контролю (ст. 483 МКУ);
- зберігання, перевезення чи придбання товарів, транспортних засобів комерційного призначення, ввезених на митну територію України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю (ст. 484 МКУ) [1].

У разі вчинення порушення МП особою, яка не має в Україні постійного місця проживання або адреси, допускається тимчасове вилучення товарів, транспортних засобів у кількості, необхідній для забезпечення стягнення штрафу або вартості товарів, транспортних засобів відповідно до ч. 2 ст. 541 МКУ.

Тимчасово вилучені товари, у тому числі транспортні засоби особистого користування, транспортні засоби комерційного призначення та документи, повинні бути перелічені у протоколі, що складається в передбачених МКУ випадках, або в доданому до нього описі з точним зазначенням кількості, міри, ваги та особливих ознак цих товарів, транспортних засобів та документів, а також вартості товарів, транспортних засобів.

Так, у 5,4 тис. справ про порушення МП за 2018 р. тимчасово вилучено предмети правопорушень на суму 914 млн грн. Сума тимчасово вилучених предметів правопорушень збільшилась на 24% порівняно з 2017 р. [2]. У 6995 справах про порушення МП тимчасово вилучено предмети правопорушень на суму 746 млн грн. Зокрема, у справах про порушення МП вилучено промислових товарів на суму 546 млн грн, продовольчих товарів та сільгосппродукції на суму 68 млн грн, валюти на суму 79 млн грн, транспортних засобів на суму 53 млн грн [3]. Крім того, за порушення МП може бути накладено адміністративне стягнення у вигляді конфіскації товарів – безпосередніх предметів порушення МП, товарів, що використовувалися для приховування товарів – безпосередніх предметів порушення МП – від митного контролю (п. 3 ч. 1 ст. 461 МКУ). Конфіскація як адміністративне стягнення за порушення МП може бути застосована винятково за рішенням суду та полягає у примусовому вилученні зазначених товарів і безоплатній передачі їх у власність держави. Конфіскація товарів застосовується незалежно від того, чи є ці товари власністю особи, яка вчинила правопорушення.

Так, за результатами 2018 р. безпосередньо митницями ДФС розглянуто 39,2 тис. справ про порушення МП, що на 81% більше, ніж за аналогічний період 2017 р. На розгляд до суду митницями передано 6,2 тис. справ про порушення МП на суму 2,5 млрд грн. За результатами розгляду справ про порушення МП судом прийнято рішення про накладення стягнень у вигляді штрафу та конфіскації на суму 483,8 млн грн [2]. Схематично операції з вилученням майном, що переходить у власність держави за порушення митного законодавства, зображено на рисунку 1. Згідно із загальним правилом вилучення майна є позбавленням фізичних та/або юридичних осіб права власності, права господарського відання або оперативного управління індивідуально визначеним майном із метою розпорядження ним органами доходів і зборів. Відповідно до ст. 3 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оцінну діяльність в Україні» (далі – Закон про оцінку), оцінка майна – це процес визначення його вартості на дату оцінки за процедурою, встановленою нормативно-правовими актами з оцінки майна, який є результатом практичної діяльності суб'єкта оцінної діяльності [4].

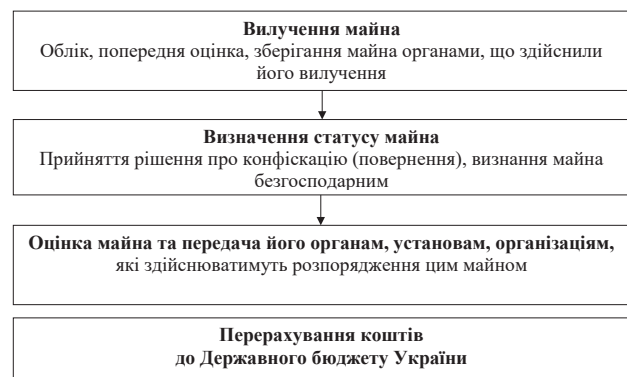

Рис. 1. Операції з вилученням майном, що переходить у власність держави за порушення митного законодавства

Джерело удосконалене автором за [16].

Розпорядження майном розглядається як система заходів щодо нагляду та контролю за управлінням та розпорядженням майном фізичних та/або юридичних осіб із метою забезпечення збереження та ефективного використання майнових активів. Облік, зберігання, оцінка вилученого митницями ДФС майна, щодо якого винесено рішення суду про конфіскацію, передачу його органам Державної виконавчої служби (далі – ДВС) і розпорядження ним, регулюється Порядком № 1724 [5].

Попередня оцінка майна проводиться митницями ДФС самостійно, а у випадках, визначених законодавством, – із залученням суб'єктів оцінної діяльності на момент взяття його на облік. Так, наприклад, у 2014 р. працівники Ягодинської митниці під час митного огляду вилучили вантаж квітів, реальна митна вартість якого складає 1,3 млн грн. Під час процедури митного контролю, повного вивантаження та огляду митники встановили, що в автомобілі за саджанцями задекларованої туї були приховані такі товари: цибулини квітів загальною кількістю майже 0,5 млн штук і вагою 19 т. та зрізи живих квітів загальною кількістю 6000 штук. Товару «горшкові рослини туя» в автомобілі налічувалося лише 340 штук, а їх вага становила 3,9 тонн. У такий спосіб громадянин України в особі водія-експедитора вчинив дії, спрямовані на переміщення товарів через митний кордон України, з приховуванням від митного контролю – поданням органу доходів і зборів в якості підстави для переміщення товарів документи, що містять неправдиві дані щодо найменування товарів, їх ваги, кількості та вартості. За цим фактом склали протокол про порушення МП. Вантаж вартістю майже 1,3 млн грн вилучили та доставили на склад Ягодинської митниці [6].

Вилучене митницями ДФС майно зберігається у власних (орендованих) спеціально обладнаних приміщеннях (на майданчиках) або передається ними для зберігання іншим організаціям за договорами. Дорогоцінні метали, а також дорогоцінне та напівдорогоцінне каміння, дорогоцінне каміння органогенного утворення, платіжні документи у валюті України та іноземній валюті, готівкова іноземна валюта та валюта України зберігаються митницями ДФС в спеціально призначених приміщеннях, металевих шафах або передаються ними для зберігання банківським установам. Цінні папери, виражені у валюті України та іноземній валюті, зберігаються у безпосередніх учасників Національної депозитарної системи.

Відповідно до ч. 1 ст. 541 МКУ постановою суду (судді) про накладення адміністративного стягнення за порушення МП у частині конфіскації виконується державним виконавцем в установленому законом порядку. Виконавче провадження як завершальна стадія судового провадження і примусове виконання судових рішень являє собою сукупність дій, визначених у Законі України «Про виконавче провадження» [7], органів і осіб, що спрямовані на примусове виконання рішень і проводяться на підставах, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією України та іншими відповідними нормативно-правовими актами.

Механізм передавання вилученого митницями ДФС та конфіскованою за судовими рішеннями майна органам ДВС, подальшого інформування про здійснене розпорядження та взаємодію представників митниць ДФС і державних виконавців під час здійснення такої діяльності визначається Порядком №892 [8]. Державний виконавець водночас із винесенням постанови про відкриття виконавчого провадження про конфіскацію майна призначає суб'єкта оцінної діяльності (крім випадків виконання рішення суду про конфіскацію майна, яке згідно із законодавством підлягає знищенню, утилізації або промисловій переробці), про що повідомляє митницю ДФС для підготовки за встановленою формою довідки про визначення вартості майна після нарахування усіх податків і зборів, що підлягають сплаті при переміщенні зазначеного майна через митний кордон України. Після відкриття виконавчого провадження щодо виконання рішення суду про конфіскацію майна державний виконавець невідкладно з'ясовує у митниці ДФС місцезнаходження майна, що підлягає опису та арешту, та умови його зберігання для організації його подальшого зберігання. Конфісковане майно передається на зберігання особі, що призначена державним виконавцем у постанові про опис та арешт майна, під розписку. Представник митниці ДФС може бути призна-

чений зберігачем майна у разі зберігання конфіскованою майна у власному приміщенні (на майданчику) митниці ДФС до моменту передачі майна для реалізації, знищення, утилізації, переробки або безоплатної передачі.

Ч. 1 ст. 61 Закону України «Про виконавче провадження» від 15 травня 2019 р. № 1404-VIII визначено, що реалізація арештованого майна здійснюється шляхом електронних торгів. Отже, сьогодні процедура уцінки конфіскованою майна не залежить від рішення державного виконавця щодо розміру такої уцінки у межах граничного розміру, що передбачалося у попередньому варіанті законодавства, а полягає у зменшенні вартості конфіскованою майна на встановлений законодавством розмір.

Реалізація конфіскованою за рішеннями судів майна здійснюється відповідно до Порядку № 2831/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 вересня 2016 р. за № 1301/29431 [9] (далі – Порядок 2831/5). Аукціони з продажу арештованого майна в Україні сьогодні відбуваються за допомогою системи електронних торгів арештованим майном «СЕТАМ» через мережу «Інтернет». Система почала працювати в усіх регіонах України з серпня 2014 р. Система «СЕТАМ» – публічна та загальнодоступна, що досягається завдяки мережі «Інтернет». Участь у торгах відбувається віддалено за допомогою онлайн-режиму, так само відбувається спостереження за ними. Доступ на сайт системи є вільним для усіх охочих за умови обов'язкової реєстрації. Реєстрація на сайті є безкоштовною. Інформація про умови, предмет та результати торгів доступна для будь-якої особи. Охочі придбати конфісковане майно подають заявки онлайн. Основною вимогою є доступ до мережі «Інтернет». Приймання заявок на участь в електронних торгах починається з моменту розміщення інформаційного повідомлення і триває до завершення електронних торгів.

Згідно з п. 16 Порядку № 1724 про перерахування до державного бюджету коштів, одержаних від реалізації майна, щодо якого винесено рішення суду про конфіскацію, державний виконавець повідомляє митницю ДФС протягом трьох днів з дня їх перерахування. При цьому інформація надається окремо кожною постановою про опис та арешт майна, а один раз на квартал проводиться звірення сум вартості майна, переданого за цими актами, та фактичних перерахувань до державного бюджету [5].

Знищення, утилізація або промислова переробка майна здійснюється за попередньою оцінкою, проведенною митницею ДФС, та згідно з Порядком № 1724. Розпорядження конфіскованим майном у спосіб, відмінні від реалізації, здійснюється комісією, порядок утворення та роботи якої визначено зазначеним Порядком № 985. Так, із метою забезпечення розпорядження конфіскованим майном у спосіб, відмінні від реалізації, керівник органу ДВС утворює комісію, яка складається з представників відповідного органу ДВС, територіальних органів ДФС, а якщо майно вилучене митницею ДФС, то з представників відповідної митниці ДФС.

Коли майно, в тому числі транспортні засоби, не реалізовано у порядку, встановленому Законом України «Про виконавче провадження», державний виконавець вносить на розгляд комісії пропозицію щодо безоплатної передачі майна органам державної влади, закладам охорони здоров'я, освіти, соціального забезпечення, соціального захисту, зокрема закладам, у яких виховуються діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, дитячим будинкам сімейного типу, прийомним сім'ям, будинкам дитини при установах виконання покарань, установам виконання покарань, слідчим ізоляторам, військовим формуванням, а також благодійним організаціям. Передане безоплатно майно може бути відчужене винятково за умови сплати мита та інших податків і зборів (обов'язкових платежів), передбачених законодавством під час його імпорту на територію України. Рішення про

безоплатну передачу, переробку або знищення (утилізацію) майна підписується членами комісії та затверджується начальником відповідного органу ДФС.

Однак окремі види майна можуть бути передані лише окремим суб'єктам. Так, наприклад, розпорядження культурними цінностями, конфіскованими за рішенням суду, здійснюється відповідно до Закону України «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей» [10]. Зарахування цінностей до Історичного фонду дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння здійснюється відповідно до рішення Кабінету Міністрів України за поданням Мінфіну на підставі експертних висновків. Відповідно до ст. 28 цього Закону культурні цінності, вилучені органами доходів і зборів або правоохоронними органами, а також конфісковані за рішенням суду, передаються безоплатно центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей, центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері архівної справи, діловодства, які забезпечують їх зберігання, експертизу та інформацію про них з метою уточнення права власності на них. Якщо вилучені або конфісковані культурні цінності обернені в дохід держави, питання про безоплатну передачу цих культурних цінностей для постійного зберігання в державну частину музейного, бібліотечного та архівного фондів або релігійним організаціям вирішується відповідно до законодавства. Так, наприклад, у 2019 р. Національному музею історії України у Другій світовій війні та Львівському історичному музею передали 58 експонатів, з яких більша частина – зброя. На підставі рішення Експертно-фондової ради з питань безоплатного передавання вилучених або конфіскованих культурних цінностей, обернених відповідно до закону в дохід держави, Львівська митниця ДФС передала Львівському історичному музею 39 предметів, зокрема зброю XVIII–XX ст. Серед переданого – іайто – японська тренувальна шабля, або ж катана для тамесі-гірі, за зразок до копіювання якої взято реальні прототипи кін. XX – поч. XXI ст., з піхвами та чохлам для перенесення, револьвер типу «Велодог» калібру 6 мм кін. XIX – поч. XX ст., офіцерські шаблі (з піхвами) ВМФ Великобританії XX ст., багнет-ніж з піхвами до гвинтівки Маузера зразка 1898 рр. (експортний варіант для Чилі I пол. XX ст.), багнет до гвинтівки Енфілд зразка 1853 р. тощо [11].

Продукти харчування, що не мають супровідної документації, визнані непридатними для вживання як їжа людям і є безпечними в санітарно-епідемічному відношенні, згідно з відповідними рішеннями санітарно-епідеміологічної та ветеринарної служб (якщо продукти походять з країн, територія яких є благополучною в епізоотичному відношенні) можуть бути безоплатно передані на корм тваринам. Так, наприклад, у 2015 р. продукти харчування передані до зоопарку Центральним відділом державної виконавчої служби Миколаївського міського управління юстиції за сприяння митниці. Всього передано 14 пачок печива, 55 пляшок рослинної олії, 59 пачок макаронних виробів та 51 коробка консервів. Продукти харчування, що передані до зоопарку, не мали відповідної документації щодо їх якості, тому передавати їх в реалізацію або безоплатно в інші заклади не можна [12].

Конфісковані алкогольні напої підлягають знищенню або промисловій переробці. Конфісковані тютюнові вироби підлягають знищенню. Лише в листопаді 2018 р. Львівською митницею ДФС згідно з актами про знищення (утилізацію) внаслідок термічної обробки (спалювання) знищено понад 37000 пачок сигарет різних марок, 430 банок жувального тютюну. Загалом знищено товару на понад 560 тис. грн [13].

До вирішення питання про подальшу переробку, знищення (утилізацію) неякісна та небезпечна продукція може передаватися на тимчасове зберігання до місць

схову, погоджених спеціально уповноваженими органами. Знищення (утилізація) майна проводиться у присутності членів комісії. Вилучена неякісна продукція, яка є непридатною для переробки, підлягає знищенню шляхом спалювання, руйнування, фізико-хімічної, біологічної або іншої обробки відповідно до вимог законодавства. Способи переробки або знищення (утилізації) неякісної та небезпечної харчової продукції, продовольчої сировини, супутніх матеріалів визначаються експертом та затверджуються комісією за погодженням з територіальними органами Держпродспоживслужби.

Оцінка майна проводиться комісією, яка утворюється органом, що здійснив його вилучення, у складі представників територіальних органів ДФС, органів (суб'єктів господарювання), що здійснили вилучення майна або зберігають його, фінансових органів та органів (суб'єктів господарювання), які здійснюватимуть розпорядження цим майном.

Майно передається для подальшого розпорядження ним на підставі акта опису, оцінки та передачі майна, в тому числі реалізується через торговельні підприємства, аукціони, біржі, з якими укладені угоди на його реалізацію. На початку кожного року територіальні органи ДФС із залученням органів, що вилучають та обліковують майно, визначають на конкурсній основі торговельні підприємства, яким доручатиметься реалізація майна, з обов'язковим занесенням їх до єдиного реєстру торговельних підприємств, що ведеться територіальними органами ДФС. Протягом року в разі потреби дозволяється доповнювати єдиний реєстр торговельних підприємств іншими торговельними підприємствами за поданням органів, що вилучають та обліковують майно. Кошти, одержані від реалізації майна, продуктів його переробки, утилізації, перераховуються до відповідного бюджету або в установлених законом випадках на рахунки митниць ДФС у строк, що становить не більш як сім банківських днів від дня продажу (передачі).

Так, умови та порядок проведення тендера (конкурсу) з визначення спеціалізованих підприємств, які можуть здійснювати організацію митних аукціонів, визначаються Положенням № 103 [14]. Процедура організації та умови проведення митних аукціонів, реалізація на митних аукціонах, товарних біржах або через підприємства торгівлі товарів і транспортних засобів, що перейшли у власність держави, і товарів, строк зберігання яких під митним контролем закінчився, а власник не звернувся за ними в установленний МКУ строк, механізм оцінки та уцінки таких товарів і розрахунків за їх реалізацію, а також спосіб розпорядження окремими їх видами, що не підлягають реалізації, визначаються Порядком № 607 [15].

Майно, якість якого не відповідає вимогам стандартів, небезпечне в санітарно-епідемічному відношенні або яке не пройшло відповідного випробування, карантинної обробки чи не придатне для реалізації, підлягає переробці або знищенню (утилізації) з урахуванням ступеня зносу та фактичного стану.

Майно, що перейшло у власність держави і отримане безоплатно відповідними юридичними особами, відображається в бухгалтерському обліку та звітності в порядку, встановленому законодавством. Передане безоплатно майно, що підлягало оподаткуванню митними платежами, якщо вони не були сплачені, може бути відчужене винятково за умови сплати мита та інших податків і зборів, передбачених законодавством під час його ввезення на територію України. Не вважається відчуженням передача безоплатно отриманого майна іншому структурному підрозділу (територіальному органу) одного державного органу.

Повернення майна відбувається за рішенням суду або за рішенням керівника органу, в якому майно перебуває на обліку, за наявності відповідних підстав у порядку,

встановленому органом, що здійснив його вилучення, або міністерством, керівник якого спрямовує та координує діяльність такого органу. У разі відсутності майна повернення його вартості здійснюється у розмірі, встановленому законодавством.

Повернення за рішенням суду національної та іноземної валюти здійснюється Казначейством у валюті платежу, яка була зарахована до бюджету, або за заявою одержувача у гривневому еквіваленті за офіційним курсом, установленим Національним банком на дату проведення операції.

Висновки. Комплексний аналіз законодавства щодо тимчасового вилучення товарів, транспортних засобів і документів як процесуальної дії у справах про порушення МП, обліку і зберігання такого майна дає підстави стверджувати про достатнє законодавче регулювання цього питання та існування окремих проблем із практичною реалізацією його норм органами доходів і зборів та іншими суб'єктами, задіяними в обліку, оцінці, зберіганні та реалізації такого майна. За результатами такого аналізу ми пропонуємо виділити такі операції з вилученими товарами: 1) фактичне вилучення товарів (здійснюється в процесі провадження справи про порушення МП, суб'єктами відносин є митні органи та пра-

вопорушник (його законний представник); 2) визначення фактичного статусу товарів (здійснюється в процесі провадження справи про порушення МП, суб'єктами відносин є митні органи, правопорушник має право доводити заявлений митний статус товару); 3) попередня оцінка товарів та передача їх на зберігання (здійснюється в процесі провадження справи про порушення МП до винесення судового рішення про конфіскацію, суб'єктами відносин є митні органи, які передають товари на митні склади або склади підприємств); 4) передача товарів органам ДВС та проведення їхньої оцінки у межах виконавчого провадження після оформлення судового рішення та набрання ним законної сили; 5) передача для реалізації (через електронну мережу торгів державного підприємства «СЕТАМ») із подальшим перерахуванням отриманих коштів до державного бюджету. У окремих випадках можливе повернення володільцеві майна (у разі скасування рішення про конфіскацію або встановлення власника безгосподарного майна).

Перспективи подальших розвідок вбачаємо у дослідженні взаємодії та координації роботи усіх суб'єктів процесу вилучення, зберігання та оперування товарами – предметами порушення МП.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#n3979>.
2. Протягом 2018 року митницями виявлено 48,9 тис. порушень митних правил на 3,4 млрд грн. URL: <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/novini/365795.html>.
3. Звіт Державної фіскальної служби України за 2017 рік. URL: <http://sfs.gov.ua/data/files/223549.PDF>.
4. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні : Закон України від 12.07.2001 № 2658-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14>.
5. Про порядок обліку, зберігання, оцінки вилученого митницями ДФС майна, щодо якого винесено рішення суду про конфіскацію, передачі цього майна органам державної виконавчої служби і розпорядження ним : Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2001 р. № 1724. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1724-2001-%D0%BF>.
6. На Ягодині зупинили контрабанду квітів. URL: <https://p-p.com.ua/news/54927/>.
7. Про виконавче провадження : Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>.
8. Про затвердження Порядку взаємодії органів державної виконавчої служби та митниць Державної фіскальної служби під час передавання майна, конфіскованого за рішеннями судів, та розпорядження ним : Наказ Міністерства юстиції України від 23.03.2018 р. № 892/5/379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0362-18>.
9. Порядок реалізації арештованого майна : Наказ Міністерства юстиції України від 29.09.2016 р. № 2831/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1301-16>.
10. Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей : Закон України від 21.09.1999 р. № 1068-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1068-14>.
11. Львівська митниця ДФС передала музеям предмети, що мають історичну та культурну цінність. URL: <http://blind.lv.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/368166.html>.
12. По факту безоплатної передачі продуктів харчування. URL: <https://www.facebook.com/688743837831760/posts>.
13. На Львівщині знищили сигарет на суму понад 560 тис. грн. URL: <https://cynicallviv.com.ua/na-lvivshhyni-znyshhyly-sygaret-na-sumu-ponad-560-tys-grn/>.
14. Положення про умови та порядок проведення тендера (конкурсу) з визначення спеціалізованих підприємств – організаторів митних аукціонів : Наказ Держмитслужби України від 14.02.2011 р. № 103. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0820-1>.
15. Порядок організації митних аукціонів, реалізації товарів і транспортних засобів на митних аукціонах, товарних біржах або через підприємства торгівлі, а також розпорядження окремими видами товарів, що не підлягають реалізації : Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 р. № 607. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/607-2003-%D0%BF>.
16. Про результати перевірки ефективності дій державних органів влади при здійсненні операцій з конфіскованим і безхазяйним майном. URL: http://old.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/541450?cat_id=412.